

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre 180 Lei
Fél évre 90 Lei.
Egy negyed évre ... 45 Lei.
Egy óra 15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ∞ ∞

Szombat, december 10.

„Burzsuj fizess.”

— Engem tönkre tettek a burzsujok! Ezért meg kell fizetni! Ezekkel a szavakkal szegezve revolverét egy vakmerő betörő tegnap a kora esti órákban a Kornis Testvérek-cég egyik beltagja mellének és pénzt követelt. A barátságos felszólítást még megtoldotta ezekkel a szavakkal: „Mi sokat szenvedtünk a háboruban, Önök milliókat szereztek. Fizissenek tehát.”

Mintha ilyen ékes frázisokat már hallottunk volna két esztendővel ezelőtt. Ez a tipikus bolsevista frazeológia. Elvenni valakinek a pénzét halálos fenyegetéssel csak azért, mert az a valaki szorgalmával, becsületos törekvésével meggyarapította vagyonát. Ámbátor ez a vagyonos ember nem tette tönkre a rabló bolsevista urat, nem is ért rá ilyen kizsákmányoló gondolatokkal foglalkozni, mert fát szállított, hogy télire legyen mivel fűteni, lisztet hozott, hogy kenyér legyen: a bolsevista rabló csak a burzsujt látja benne. Mert valaki más tönkre tette a bolsevistává vedlett valamikor szintén burzsujt, most tehát az ártatlan burzsujnak kell fizetnie. Ez az a bizonyos kommunizmus, amely Oroszországból indult ki, amely Kun Bélaék alatt vérben és rablásban tobzódott Magyarországon és amely tegnap az esti órákban, a város kellős közepén nálunk is sikerrel próbálkozott.

A szimptoma elszomorító és kétségbeesítő. A napokban a megyében gyilkoltak meg és raboltak ki egy milliost, régebben autót tartóztattak fel az országuton fegyveres rablók és kifosztották az utasokat, Krassó-megyében fegyveres rablóbanda tartja rettegésben a lakosságot, tegnap pedig Aradon a korzó idején, kivilágított irodában, az egész személyzet jelenlétében raboltak ki egy közismert kereskedelmi céget. Könnyű lenne most közhelyeket alkalmazni a jogrendről és a közbiztonságról. Szinte kínálkozik is. De hát mit érne vele a város megriadt közönsége, a kárvallott kereskedelmi cég? Biztonságban érezheti-e magát a lakosság? Vajon nincs-e oka félteni életét és vagyonát? Ahogy megtörtént tegnap Kornisék kirabolása, ugyanugy megtörténhetik, hogy holnap valamelyik bankban jelennek meg fegyveres banditák és lejáróval fenyegetve a védtelen

tisztviselőket, elrabolják a trezórokban őrzött pénzt, a szorgalmas polgári munka összekuporgatott gyümölcsét.

Milyen preventív intézkedéseket lehetne életbe léptetni, hogy hasonló eseteket még esirájukban el lehessen fojtani? Azt nem lehet kívánni, hogy minden bankban, kereskedelmi vállalatban, gazdag ember irodájában vagy lakásán rendőr, vagy detektív őrködjék. A feladata magaslatán álló államrendőrségnek ugyanis temérdek a tenni valója. Hát miként lehetne védekezni az eventualitások ellen? Megvan ennek a módja. Mindenek előtt ki kell hirdetni a statáriomot. A legelső tetten ért banditát akasztófára kell juttatni elrettentő például. Addig nem lesz rend és biztonság, amíg a rablók tudják, hogy bárhol jelenjenek meg, fegyvertelen embereket ta-

lálnak magukkal szemben, akiket könnyen lehet terrorizálni melnek szegezett revolverrel. Meg kell tehát adni a fegyverviselési engedélyt azok részére, akikről rossz szándékot feltételezni nem lehet. A rendőrhatalóság mindenkit ismer Aradon, tudja, ki a megbízható és illetékes helyen pártolóan felemelhetné a szavát. Természetesen nem kell mást szimatolni, hiszen béke van, az embereknek eszük-ágában sincs forradalmasítást játszani, hanem szeretnének nyugodtan, békességesen dolgozni és szeretnék biztonságban tudni munkájuk révén szerzett tőkájüket. Hasonló esetben burzsuj-revolverből eldördült lövés gondolkodóba fogja ejteni a banditákat és egyéb kapcibetyárokat és akkor bizonyára meggondolják a dolgot, mielőtt elkiáltják magukat: „Burzsuj, fizess!”

Titulescu beszámoló párisi utjáról.

(Nem tágit az adóreformtól.)

Bucurest, Titulescu pénzügyminiszter a fővárosba érkezett. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy az összes függő kérdéseket sikerült kedvezően elintéznie. A leit — mondotta — újból jegyzik a párisi tőzsdén és — azt hiszem — sikerült elérnem annak stabilizációját és javulását. Tárgyaltam a petroleum kérdésében is — és kereken megmondtam, hogy elfogadjuk ugyan az idegen tőke részvételét,

de a román tőkének minimum 60 százalékkal kell képviselve lennie. Kőlesről nem tárgyaltam.

Ami adóreformjaimat illeti, kijelentem, hogy azokat teljes egészükben alkalmazni kell.

Ami a vagyonadó illeti, semmiestre sem fogok lemondani arról a koncepcióról, mely szükségleteink alapos ismeretéből származott és az igazság szellemétől van áthatva.

Panaszkodott Barabás arról is, hogy a törvény világos rendelete elenére a felebvezésekre bélyeget követelnek, a bizottság igazat adott Barabásnak s kimondotta, hogy a felebvezések bélyegmentesek, sőt Margineantiu pénzügyigazgató azonnal kiadta az utasítást, hogy a felebvezések bélyeg nélkül fogadandók el.

Működik a bejelentő-hivatal.

(Minden idegennek jelentkeznie kell.)

Gritta Ovidiu rendőrprefektus kinevezte az új bejelentő hivatal főnökét. Sabau rendőrtisztviselő személyében. Az új főnök már átvette a bejelentő hivatal vezetését és ma az újságírókat a következők közlésére kérte fel.

— Minden idegen városbeli lakos, ha Aradra érkezik, köteles tartózkodási engedélyt kérni Arad város tanácsától. A bejelentő hivatalnál köteles bemutatni minden idegen városbeli régi népesedési lapját, amelyre rá kell vezetve lennie, hogy az illető fél abban a városban, ahol előbb lakott szabályszerűen kijelentette magát. Azon idegen állampolgárok, akik Aradra érkeznek, kötelesek a rendőrségtől 15 napi tartózkodási engedélyt kérni. Akik tovább is Aradon kívánnak maradni, azoknak a belügyminiszterhez kell fordulniuk, de abban az esetben, ha a miniszterium meghosszabbítja tartózkodási engedélyüket, kötelesek ezt a bejelentő hivatal tudomására hozni.

Sabau főnök végül kijelentette, hogy a mai naptól kezdve érvényüket veszítik a régi személyazonossági igazolványok és csak is a népesedési hivatal által kiállított új igazolványok érvényesek és rendőri razták alkalmazásával mindenki köteles azt magával hordania.

Az öngyilkos aggastyán.

(Meggzúntetett eljárás.)

A múlt év szeptemberében Galsán Jappa György 73 éves gazdálkodó felment a padlásra és ott felakasztotta magát a mestergereidára. Az öngyilkos gazda veje feljelentést tett a csendőrségen, a mely, hogy megbizonyosodjék, nem forog-e fenn bűntény, orvossal vizsgálta meg a holttestet, azonban az orvos is öngyilkosságot állapított meg. A faluban beszélni kezdtek arról, hogy Jappa nem lett öngyilkos, hanem a veje az ágyban ölte meg és azután vitte fel a padlásra. A csendőrség jegyzőkönyve alapján az aradi ügyészség elrendelte a holttest exhumálását. Dr. Bradean Atanas megyei főorvos bejelentette az ügyészségnek, hogy másfél év múlva már csak akkor lehet egy exhumált holttesten megállapítani, hogy mi okozta a halált, ha a csontokon lövés, vagy más kemény tárgyól származó ütés nyoma látszik. Miután biztos támpontok már nincsenek és miután maguk a tanúk sem vallottak bizonyosat, az ügyészség elrendelte az eljárás megszüntetését.

Landru vigasztal.

(Népszerű a párisi kékszakkal.)

Páris. A tizenegy nő meggyilkolásával és kifosztásával vádolt Landrut halálra ítélték ugyan, de nem valószínű, hogy ezt az ítéletet végre is hajtják. Általános hanguatváltozás észlelhető, amelyet főleg annak tulajdonítanak, hogy Landru nem nyújtott be kegyelmi kérvényt, noha védője erre a legnagyobb szándékkal rábeszélte. Félnek a bírók, hogy Landru, a terhelt látszat ellenére is talán ártatlan, hiszen valóban semmi tényleges és közvetlen terhelt adatot nem tudnak fölhozni ellene.

A kegyelmi kérvényt, amelyet a védője adott be, az esküdtek elfogadták. Landru a halálos ítéletet követő éjszakán pompásan aludt. Ami a legkedvesebb volt: ő vigasztalta kétségbeesett ügyvédjét, aki hatalmas beszédje sikertelenségén elkeseredve, valóban szerencsétlennek érezte magát. Az ítélet kihirdetésénél Landru teljesen nyugodtan viselkedett. A város elegáns hölgyei, akik mint valami színházban, úgy verik el unalmas óráikat a Landru-pör vigalmas tárgyalásain, elernyodten sóhajtottak föl a kihirdetés után, kicsomagolták uzsonnás kosárkáikat és kedélyesen elcsevegtek az érdekes esetről. Ezüst pohárkákból itták a bort villásreggelijükhöz. A nap hősei a vádlott és a védője. Csodálták és sajnálták őket, míg az államtügyészt élesen bírálják, sőt gonosz élceket is gyártottak, amelyekben kigunyolták az ítélethez tartozó tetteit. Landru mindvégig megőrizte fölényes, hideg és cinikus modorát.

A király-puccs ismeretlen részletei.

— Andrásyék mentelmi ügye a magyar nemzetgyűlés előtt. —

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén tárgyalta Andrásyék mentelmi ügyét. Rubinek Gyula előadó betérjesztette a bizottság jelenését, amelyben megállapítja, hogy a képviselők mentelmi jogát nem sértették meg és ezért javasolja kiadatásukat. Az indokolásban a király-puccs sok érdekes ismeretlen részlete foglalatik. Így megállapítást nyert, hogy Károly exkirály sajátkezű levelével hívta magához Rakovszky Istvánt és Gratz Gusztávot. A jelentés tartalmazza a soproni proklamáció hivatalos szövegét, amelyben Károly exkirály minden, a forradalom óta tett esküt, ígéretet, kötelezvényt megszüntetett és érvénytelennek nyilvánított. A proklamációt Rakovszky István ellenjegyezte. Somogyi István a kisebbségi vélemény előadója felolvasta Gratz Gusztáv

vallomási jegyzőkönyvét, valamint Hegedüs Pál altábornagy titkos memorandumát. A kisebbségi vélemény azt javasolja, hogy állapítsák meg a mentelmi sérelmet, tegyék át az ügyet rendes bírósághoz azzal a megszorítással, hogy a képviselők személyes szabadságát érintő esetben kiadatásukat újból kell kérni. Előreláthatólag több napos vitára van kilátás.

BUDAPEST. A letartóztatott képviselők védői a nemzetgyűléshez fordultak beadványban, melyben azt vitatják, hogy az ügyész ség jogtalanul járt el, mert rögtönítelő eljárásnak nincs helye. Annak megállapítását is kérték, hogy mely bíróságnak, a rendes vagy rögtönítelő bíróságnak kiadatási megkeresése érkezett a nemzetgyűléshez?

Irodalom és művészet.

Evi tizenháromezer koronájuk van a Nemzeti színház örökös tagjainak.

BUDAPEST. A Nemzeti Színház egyik örökös tagja az örökös tagok mai helyzetéről a következőket mondta:

— Minden örökös tagnak legfelsőbb magánügyévé lett, hogy miből él és honnan szerzi meg azokat az anyagi eszközöket, amelyekkel a mai nehéz időkben kényszerűségből lefokozott igényeit kielégítheti. A Nemzeti Színház — úgy tudom — tizenkét örökös tagja közül három van nyugdíjazva. Mellyek Laurát most reaktívták. Annyit tudok, hogy mindnyájan nagy anyagi gondokkal küzdünk és idegrendszerünk legnagyobb megfeszítésével tesszük épségünk kockázatásával vagyunk kénytelenek kipótolni azt a járandóságot, amelyet, mint örökös tagok kapunk a Színházról. Én két nap óta beteg vagyok, annyira kimerítet a filmjátszás. Egész nyáron franciákkal dolgoztam a felvevőgép előtt. Hogy mennyi jövedelmünk van? Olyan kérdés ez, mintha valaki azt kívánná, hogy forgassuk ki a zsebünket. Ahogy ismerem a mi társadalmunkat, inkább szeret hallgatni anyagi bajairól és nem kürtölni ki azt a világnak. Néhány nap óta kedvező hírek keringenek a nyugdíj és az örökös tagsági díj fel-emeléséről. A nyugdíj most nem több, mint évi ötezer korona, de van ennél sokkal kisebb is! A legnagyobb örökös tagsági díj nyolcezer korona. Most azt ígérték, hogy a nyugdíjat kétszeresére fogják emelni és az örökös tagsági díjat is felemelik. Bizony, ez nagyon kevés és az égető szükségben mindnyájan várjuk az emelést...

Heti műsor. Vasárnap délután: Mánás Miska, Horváth Mici és László Andor felléptével. Este: Szerencsetánc. A) bérlet. Hétfő: A kornevillei harangok. Horváth Mici és László Andor felléptével. B) bérlet. Kedd: A kék mazur. Horváth Mici és László Andor felléptével. C) bérlet. Szerda: Offenbach. Horváth Mici és László Andor felléptével. A) bérlet. Csütörtök: Faun. Új betanulással. Először. B) bérlet. Péntek: Boccaccio. Új betanulással és kiállításal. Először. C) bérlet. Szombat: Boccaccio. A) bérlet. Vasárnap-délután: Szlambul rózsája. Horváth Mici és László Andor együttes felléptével. Este: Boccaccio. B) bérlet.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután László Andor és Horváth Mici felléptével a Mánás Miska, este a Szerencsetánc van műsorra tűzve.

Hegedüs elutazott. Tekintettel arra, hogy Hegedüs Gyula vendégjátékainak folytatására a miniszeri engedély tegnap délig nem érkezett meg, az ebédutáni gyorsvonattal tegnap visszautazott Budapestre.

Karácsonyi ajándék fényképek, aquarelek, oleografiák, fényképnagyítások izléses művészi kivitelben Nagy Géza fényképész műtermében Arad, Bul. Reg. Maria (Andrassy-tér) 22. sz. a megyeházzal szemben készítenek. Az esti órákban bejelentés szerint a főlvételek villanyfény mellett eszközöltetnek.

A kornevillei harangok. Planquette Róbert világhírű operettje teljesen új betanulással kerül színre először ma, szombaton, László Andorral a főszerepben. A többi főszereplő: Serpolette — Horváth Mici, Germain — Halmos Mici, Gáspár apó — Inke Rezső, Henry márk — László Andor, Grenicheaux — Ocskay Mihály, Városbíró — Faludi. A kiváló mű második előadása hétfőn lesz. A darabot Jakabffy Dezső rendezte és Csányi Mátyás dirigálja.

Faun. Knoblauch szenzációs szatírája kerül színre a jövő héten, teljesen új betanulással, a címszerepben Mézsáros Bélával.

Boccaccio. Souppé világhírű operettje hónapok óta foglalkoztatja az énekes személyzetet. A kiváló mű, mely kiütközött az operaházak műsordarabja, nagy feladatot ró a színházra. A próbák ma már annyira előrehaladtak, hogy a jövő héten bemutatásra kerülhet.

A Modern Kabaré megnyitó műsorának sikere. Zsírtól nézőlér előtti mutatkozott be tegnap este a Modern Kabaré új társulata. Jobbnál jobb tánc- és énekszámokat, kacagató bohózatokat és a Négy asszony egy asszony című pompás operettet mutatták be, amelyben különösen Kaposy Gizi a kabaré kitűnő vendégművésznője aratót megérdemelt sikert. Élénk tetszés mellett szerepeltek Dóry Gizi, Forray, Mezey, Kállay, Keleti Mancsi, Vajda Ilus, Horváth Gitta, stb. A nagyszerű megnyitó műsort ma megismétli a társulat. Előadás után záróráig parkettánc.

Az aradi színészek állampolgársága. Az aradi színház tagjai közül azok, akik még nem román állampolgárok, ma délben megjelentek dr. Angel polgármesternél és megkérték, tegye le-

hetővé, hogy állampolgárságuk ügye mielőbb elintéztést nyerjen. A polgármestert a következők keresték fel: Sipos Zsigmond, Kallós József, Darvas Ernő, Selmezi Mihály, Gellért Pál, Ács Mihály, Makroczy Levente. Ezenkívül Sebestyén Jenő, Ocskay Mihály és Inke Rezső állampolgárságának elintézéséről van még szó. A polgármester felhívta a színészeket, hogy jelentkezzenek az I. kerületi előjáróságnál, ahol részletes jegyzőkönyvet vesznek fel személyi adataikról. Ezután a színészek ki fogják jelenteni, hogy román állampolgárok kívánának lenni és azután jöveszik az állampolgári esküt. Állampolgársági esküt a társulat nőtagjainak is kell tenni. Ezeknek az ügye is mielőbb elintéztést fog nyerni.

MOZI Katonai film az Apollóban. Még szombaton és vasárnap vetíti az Apolló színház új műsora keretében azt az érdekes filmet, amely a siblu (nagy-szebeni) katonai ünnepélyt varázsolja eléink. A pompás, kiképzett román lovasságot szemlélhetjük ügyes és vakmerő harci tornákban. A filmen az uralkodó pár is látható, akik személyes megjelenésükkel emelik az ünnepségek fényét és jelentőségét.

Apacsdráma az Urániában. Az Uránia színház úgy látszik nem tud kifogni a filmjudozságokból. A Génuai összeesküvés hatalmas filmje után szombaton és vasárnap rendkívül érdekesített apacsdrámát mutat be „A Jacsford” címen. Az apacsvilág izgalmas rejtélyességgel bontakoznak le szemünk előtt mestertel felépített mese keretében. A főszerepkel a legkevésbé mozistarcok kreálják. A film fotográfiái gyönyörűek.

Ezeregy éjszaka... Mily édesen és simogatón hívogat vissza gyermekkorunk szűzesen fehér emlékeihez az Ezeregy éjszaka. A buja színekben és természeti szépségekben pompázó kelet bűbajos költészet és megkapó miszticizmus kel életre bennünk és gyújt lángot lelünkben. ha az Apolló filmjudozságát végig nézzük. Csupa poézis és romantika ez a gyönyörű mozifilm. A napkelet legszebb és legmeghatóbb regényének alakjai öttenek testet a filmen, hogy eljátszák előtünk mélabus szívekhez szóló történetüket. Ennek az egzotikus regének a konturjai természetesen nem a gyermekmese ezeregy-éjszakáját öleli fel, hanem túlnöve azokon a napkelet népeinek sorsával színes életével és forró szerelmével ismertté meg bennünket. A film kiállítása artisztikusan szép. Amint a rendező nyúlt, az több a művészi invenciónal, az forradalom a filmtéchnikában. A csodás tájak egész panorámája tárul eléink, melyen jól esik a szemnek megpihenni. A premier publikuma a legteljesebb megelégedéssel és felfokozott várakozásnak teljes kielégítésével távozott. A csodaszép film még csak szombaton és vasárnap marad műsoron.

A kicserélt politikai foglyok.

Budapest. Tegnap este érkezett Budapestre a román fogságból kiszabadult politikai oserefoglyok első csoportja. A társadalmi egyesületek Biharkeresztessen várták a oserefoglyokat, akiket első segélyben és utmutatásban részesítettek, élelmiszerral, cigarettával és egyébekkel látták el. Azokról, akiknek nincs Budapestben hozzátartozójuk, az Országos Menekültügyi Hivatal gondoskodik.

Fegyveres rablók kirabolták a Kornis Testvérek céget.

(Rab'ás a város közepén. — 466 ezer leit vitték el. — Kik leghetnek a tettesek? — Revolveres merénylet. — A rendőrsé-erélyesen nyomoz.)

Csütörtökön a kora esti órákban, amikor a korszón nyüzsgöttek az ünneplő emberek, fegyveres rablók jelentek meg a Kornis Testvérek cég Str. Moise Nicoara (Petőfi utca) és Str. Colonel Pirici (Vörösmarty utca) sarkán levő ház emeleti irodahelyiségeibe és leterrorizálva a főnököket, tisztviselőket és üzletfeleket, 466 ezer leit raboltak el. Azután a Könyökutca irányában nyomtalanul eltűntek. A rablást a helyi viszonyokkal ismerős emberek követték el, akik biztosan tudták, hogy a nagy forgalmat lebonyolító cég pénztárában mindig nagyobb összegű pénz szokott lenni. A mód, ahogyan a rablást elkövették arra en-

Fegyveres rablók a Kornis-irodában.

Tegnap, csütörtökön délután 6 óra után néhány perccel egy elegánsan öltözött fekete kabátos, bőrkamásnis ur jött be a Kornis Testvérek cég irodájába. Utána mindjárt négy egyszerűbb ruhába öltözött ember lépett be, akik különféle helyeken helyezkedtek el az irodában. Az elegánsan öltözött ur egyenesen az ajtóhoz közellevő íróasztalhoz ment, amely mellett a cég egyik fiatal tisztviselője ült.

— Kornis urral szeretnék beszélni nagy hagymaszállítási ügyben, mondotta az idegen. A tisztviselő semmi rosszra nem gondoltak, mert hozzá voltak ahhoz szokva, hogy állandóan többen keresték fel a cég irodáját. A fiatal tisztviselő helyfel kínálta meg az érdekfűző urat azzal, hogy azonnal szól a főkönyvelőnek. Be is ment a jobb oldali irodahelyiségbe.

(Elvágják a telefont.)

Közben a bőrkamásnis ember egyenesen benyitott a baloldali irodába, ahol a Kornis cég főnökei tartózkodtak. Közvetlen utána követte egy sűrű kabátos ember. Az irodában hárman voltak. Kornis Ödön, aki az íróasztal mellett ült, Kornis Ármin, aki közvetlen mellette állt és beszélgetett vele és Grünstein Sámuel, a Faipari Részvénytársaság igazgatója, aki az irodában levő egyik asztal mellett ült. Valami üzleti ügyet tárgyaltak. A két ember bejött az irodába. Az egyik az íróasztallal szemben levő zöld posztóval bevont kerek asztalra ült, revolverét kivette zsebéből és a megrémült Kornis Ödön felé tartotta. Közben a másik szintén egy revolvért szegzett Korniséknek, a másik kezével pedig egy összehajtható tört húzott ki kabátjából és miközben revolverét állandóan a megrémült emberek felé irányította, a törével

ged következtetni, hogy jól szervezett rablóbanda fosztotta ki Kornisékát. Valóságos mozijelenet játszódott le a cég irodájában. Gyorsan, programszerűen folyt le minden, ahogyan az amerikai detektív filmekben látni lehet. Mindezt ideig nem sikerült a vakmerő emberek nyomára akadni, de remény van rá, hogy a rendőrség és a Siguranta, amelyek együttesen a legnagyobb apparátussal nyomoznak hamarosan kézre fogják keríteni a kétségkívül nagystíli banditákat.

A városszerte nagy feltűnést keltő rablásról az Aradi Közlöny a következő részletes tudósításban számol be:

elvágtá az íróasztalon levő telefon zsinórját.

— Egy szót sem, mert lövök! mondta az asztalon ülő férfi, nyugodt, suttogó hangon.

— Nyissa ki kasszáját, mondta Kornis Ödönnek. Minden pénzt adja ide!

Kornis Ármin, aki az íróasztal mellett állt, megmozdult, erre a másik ember halántékának szegezte revolverét és rászólt:

— Ha megmozdul, agyonlövöm!

Kornis Ödön mit tehetett egyebet, a kasszáját kinyitotta és kivette a benne levő pénzt, pontosan negyvenkétezer leit.

— Itt van, mondta támadójának. Több pénz nincs.

— Majd meglátjuk, felelte ez.

Belenézett a kasszába és látta, hogy tényleg semmi pénz nem maradt benn.

— Most mindnyájan jöjjenek ki velem a másik szobába, szólt az egyik rabló.

(„Létni a földre!”)

Közben az irodahelyiségben a következők történtek: A három ember közül az egyik az ajtó elé állott, revolverét kivette és egyik hivatalnokról a másikra szegezte.

— Aki egy hangot szól, azt agyonlövöm! kiáltotta.

A másik kettő bement a jobb oldali irodahelyiségbe, ahol a hivatalnokok nagyrésze dolgozott. Az egyik rájuk szólt:

— Mindenki álljon fel és jöjjen ki velem! Közben mind a kettő revolverét tartotta a hivatalnokok felé. A hivatalnokok néhány pillanatig a rémülettől dermedten maradtak helyükön. De a két ember siirgetve rájuk kiáltott:

— Azonnal kimenni.

A hivatalnokok kimentek az első irodahelyiségbe, közvetlen utánuk a két revolveres rabló. Közben Kornis Ödön és Ármin és Grün-

stein Sámuel a rablók kíséretében szintén kijöttek az első irodahelyiségbe. Most az ajtó kinyílt és egy uriasszony jött be. Látta a helyzetet rémülten menekülni akart, de az ajtónál álló rabló ráparancsolt, hogy maradjon ott és üljön le. A többi hivatalnokokat pedig revolverével kényszerítette, hogy üljenek le mindnyájan a földre a fal mellé.

— Senki meg ne mukkanjon, mert a halál fia, szólt az egyik. Mi nem ölni akarunk, hanem pénztért jöttünk.

(„Engem a burzsujok tettek tönkre”)

Az elegánsan öltözött rabló, miután mindnyájan kényszerítő hatás alatt a földre ültek, odament az elkerített pénztárhoz és rászólt a pénztáros kisasszonyra:

— Kisasszony, minden pénzt adjon ide, amit a kasszában talál.

A leány a félelemtől reszketve nyúlt a kasszába és az idegesség-től a kivett pénzcsomók közül az egyiket a földre ejtette. Ezt látva a rabló, rászólt:

— Ne féljen kisasszony, mi nem bántjuk magukat, csak a gazdája pénzt viszük el. Engem a burzsujok tettek tönkre és ezért fizetniök kell.

Azután oda fordult Kornisékhoz és rájuk szólt:

— Tíz évig szenvedtem a háboru alatt és addig Önök milliókat szereztek.

A szobában vériagyasztó rémület és csend uralkodott. Egyetlen szó sem hallatszott ezután. Mindenki dermedten ült a helyén, ahova a fegyveres rablók kényszerítették. Most újra nyílt az ajtó. Bejött Róna Jenő, a Nasicai részvénytársaság főkönyvelője. A megrémült embert, mielőtt magához térhetett volna, kényszerítették, hogy üljön le a többiek mellé. Közvetlen utána jött Kornis Zsigmond.

(Mi ez, mozifelvétel?)

Ekkor már az egyik rabló elhagyta a szobát és kiment az előszobába örködni. Kornis Zsigmond látta a fegyveres embert és mosolyogva kérdezte tőle:

— Mi az? Talán mozifelvétel készül?

— Igen, felelte a rabló.

— És ki részére csinálják ezt a felvételt?

— A magunk részére! felelte a fegyveres ember.

Kornis Zsigmond ezután benyitott az irodába abban a hitben, hogy tényleg mozifelvétel készül és mosolyogva kérdezte:

— Nincs még kész a mozifelvétel?

Erre az egyik rabló rászegyezte revolverét és így szólt:

— Pénzfelvétel van, nem mozifelvétel!

Kornis Zsigmond csak akkor vette komolyan a helyzetet, amikor az egyik irodai tisztviselő rászólt, hogy üljön le, mert ezek rablók és ha ellenkezik, agyonlöv-

vik. Kornis Zsigmond, mit tehetett egyebet, leült a földre a többiek mellé. Ekkor már a rablókon kívül tizenhatan voltak a szobában. A leányok sirtak, a férfiak alkalmas pillanatot kerestek, hogy kimenekülhessenek és értesítsék a rendőrséget, de minden ilyen kísérletet a rablók megakadályoztak. Az egyik odaszólt a hivatalnokokhoz:

— Urak, ide mindenki bejöhet. De addig, amíg mi itt vagyunk, ki nem mehet senki.

(„Csak ennyi?”)

Közben a bőrkamásnis rabló egyik kezében revolverrel, amelyet a félelemtől remegő pénztáros kisasszonynak szegzett, másik kezében pedig a pénzcsomókkal így kiáltott:

— Gyorsan ide az összes pénzt!

Mikor minden pénz az asztalon volt, a rabló fitymálva ezekkel a szavakkal tolta odább a százcsomókba kötött ezreseket:

— Ennyi az egész? Ezért kár volt idejönni.

Azután télikabátja zsebébe gyömöszölte a pénzt. A pénzcsozó tezején levő három leit visszaadta és így szólt a pénztáros kisasszonyhoz:

— Ezt itt hagyom a gazdájának, jó lesz magnak.

Mikor minden pénz a zsebében volt, kifelé készülődött. Az egyik rabló amelyik az ajtónál állt, odaszólt a hivatalnokokhoz:

— Mindenki irtse ki tárcáját és tegye az asztalra.

A bőrkamásnis rabló ezt hallva, nagylelkű lett:

— Csak hagyjuk. Ezek szegény hivatalnokok, nekik is szükségük van pénzre.

A rablók ezután egyenként távoztak a szobából, csak kettő maradt benn. A két rabló közül az egyik öt hivatalnokot felszólított, hogy kövessék őt. A megrémült emberek az ijedségtől alig bírtak megmozdulni. Türelmetlenül rájuk kiáltott:

— Gyorsan, gyorsan, mert nincs idő!

Az öt hivatalnokot kikísérte az előszobába, beküldötte őket az előszobából nyíló kis kamrába és rájuk csukta az ajtót. A szobában egy ember maradt a rablók közül. Az ajtónál álló a kezében levő revolvért az ottmaradt emberek felé tartotta és újlag figyelmeztette őket:

— Egy hang, egy mozdulat és lövök!

Az előszobában nagy lármát volt. A hivatalnokok azt hitték, hogy a rablók vitatkoznak. Egyszerre lövés dördült el. Mindenki azt hitte az irodában, hogy a kivitt hivatalnokok közül egyet agyonlöttek. Közben a bennmaradt rabló kinyitotta az iroda ajtaját és visszahúzódott revolverrel kezében.

— Senkise mozduljon, mert lövök!

Természetesen senki sem mert

megmozdulni, mert mindnyájan azt hitték, hogy az előszobából jövő zaj a rablóktól ered. Így maradtak ülve a rémületől dermedten néhány percig. Ekkor bejött a szobába Stern Mór, aki ugyanabban a házban lakik.

— Mi az, mi történt? Majd agyonlöttek.

A hivatalnokok felugrottak, az előszobába siettek, ahol már 8–10 ember állott, akik a lövés zajára siettek fel. De ekkor a rablóknak már nyomuk sem volt.

Revolverlövés az előszobában.

Ez alatt az előszobában a következők történtek: A három rabló lesietett a lépcsőn és otthagyták a házat. A fennmaradt kettő közül az egyik, miután bezárta a kamarába a hivatalnokokat, elsiető három társa után indult. Az előszoba ajtajában találkozott Stern Mór fiával. Összárval aki be akart menni Kornisékhöz. A fiút félredobta és le akart sietni a lépcsőn. Az apa látta, hogy a fiát valaki ellökte az utból, odament a rablóhoz és megragadta a kezét:

— Mit akar a fiamtól?

A rabló semmit sem válaszolt, kirántotta revolverét és Stern Móra lőtt. A golyó szerencsére nem talált, mert Stern Mór vállá fölött a falba furdott. Ezután a lövés zajára többen jöttek az előszobába. Az ottmaradt rabló pedig valószínűleg zsebre vágta revolverét, az érdeklődők közé állott és csak azután rohant le a lépcsőn társai után. Ez az egész eset néhány pillanat leforgása alatt történt. Az

Kornis Ödön a rablótámadásról.

Az Aradi Közlöny munkatársa néhány perccel a rablás lefolyása után megjelent a helyszínen és a rablás lefolyásáról kérdést intézett Kornis Ödönhöz, a cég egyik belfeljárójához, aki a következőket mondotta:

— Egynegyed hét lehetett, amikor kopogtatás nélkül kinyitott az ajtó és belépett rajta egy bricsesznadrágos, fekete bőrkabátos, fekete kalapos, jó megjelenésű úr és egyenesen felém tartott. Közvetlen utána egy szürkekabátos prémgalléros ember jött be szobámba. Üzleti ügyben voltam elfoglalva és odaszóltam a bejött urakhoz, hogy várjanak egy pillanatra, most el vagyok foglalva. De az illetők az íróasztalomhoz jöttek. Az egyik ráült az íróasztalom mellett levő kerek asztalra. Csodálkozva álltam fel s akkor láttam hogy az illetőnek revolver van a kezében. Ekkor rám szólt: „Nyissa ki a kasszáját és adja ide a benne levő pénzt. Ha egy hangos szót szól, agyonlövöm”. A másik férfi egyik kezében törrel, másikban revolverrel odament a telefonhoz és elvágta a telefon zsinórját. Láttam, hogy igen komoly a helyzet. Nem akartam ellenkezni, kivettem a kasszából a benne levő pénzt és odaadtam. A rabló megkérdezte, hol van a többi?

— Több nincs! feleltem.

— Majd meglátjuk, válaszolta a rabló.

egyik rabló még visszaszólt társának:

— Feri, gyere utánunk! A kapun keresztül szaladva a rablók kiérték az utcára és a nevelőnőjével éppen arrahaladó Winternitz Sárának az egyik nekiment. A rablók ezután berohantak a Könyök utcába és eltűntek.

Rémhírek a városban.

A vakmerő rablás híre csakhamar elterjedt a városban. A közönség élénk fantáziájára van az, hogy miket tárgyaltak néhány perc múlva a rablás elkövetése után az esetéről.

— Hét embert meggyilkoltak, mondta valaki az utcán állók közül. Az egyik szerint a rablók be voltak kormozva, a másik úgy tudta, hogy a rablók tizenhárman voltak és mindnyájan álarcot viseltek. A ház előtt a rablás lefolyása után öt perc múlva hatalmas néptömeg tolongott. Kornis Ödön, ahogy megtudta, hogy a rablók eltávoztak, az irodában levő másik telefonhoz rohant és értesítette a rendőrséget. A telefonjelentést a rablásról Göckel inspektor rendőrtiszt vette fel. Első dolga volt azonnal értesíteni a vámosokat és sorompókat, hogy mindenkint igazoljanak. A rablás után néhány perccel megjelent a helyszínen Gritta Ovidiu rendőrprefektus, rendőrtisztekkel és detektivekkel. A prefektus kihallgatta a jelenlevőket, akik az esemény hatása alatt még alig tértek magukhoz és igen izgatott és eltérő felvilágosításokat adtak a rablók személyére vonatkozólag.

Ezután a két rabló revolverével arra kényszerített bennünket, hogy menjünk ki az első irodahelyiségbe. Ott láttam, hogy a hivatalnokok mindnyájan a földön ültek és három fegyveres ember tartja sakkban őket. A rablóknál Frommer pisztolyok voltak. Közülük, amelyik a pénzt követelte, kezében egy nagy lovassági Frommer pisztolyt tartott. Arca borotvált és eléggé intelligens emberre vallott. Beszéde nyugodt és flegmatikus volt. Mikor a pénzt a kasszából elvették és eltávoztak, a telefonhoz rohantam és azonnal értesítettem a rendőrséget. Valószínű, hogy a helyzettel ismerős emberek követték el a rablást, mert mindnyájan tudták, hogy mi a teendőjük. Az egyik a jobboldali irodahelyiségbe ment anélkül, hogy kérdezősködött volna, a másik kettő egyenesen hozzám jött. Az arcukat jól megfigyeltem, de teljesen ismeretlenek estem.

(Mit mond a pénztáros kisasszony?)

Balázs Jolánka a következőket mondotta:

— Mi előbb azt hittük, hogy a rendőrség vagy a Siguranta emberei jöttek be és valami ügyben le akarják foglalni a kasszát. Csak akkor ijedtünk meg, mikor azt mondta az egyik rabló, akinek a pénzt átadtam, hogy eleget szenvedtünk a háború alatt

és ezt meg kell fizetni. A rabló, aki fegyverrel kezében hozzám jött és kérte, hogy adjam át neki a pénzt, igen nyugodt, csendes, udvarias hangon beszélt. Meg is nyugtatott, hogy nem lesz semmi bajom, csak adjam oda neki a pénzt. Az illető nem lehetett több 22–23 évesnél. Ugyálszik ő volt a banda feje és a rablás szervezője, mert mindnyájan az ő parancsára vártak. A rablók között egy sovány, beteges külsejű, körülbelül 35–40 évesnek látszó ember is volt. Ez az ember ment be társával a jobboldali irodahelyiségbe.

(Négyszázhatvannégyezer lel)

Az iroda első helyiségében Balázs Jolánka pénztáros kisasszonyon kívül dolgozik még Balog Teri, Nádor István, Deutsch Endre, és Gruber Imre tisztviselők és ugyanide jött be később Róna Jenő, a Nasici tisztviselője, egy hölgy és egy úr. Ajóbboldali szobában dolgoztak Balázs Olga, Fischer Jenő, Komponás Dezső, Heicz Rózsi és Kornis Ernő. Kornis Ernő a következőket mondotta munkatársunknak:

— A két rabló, amikor belépett a szobánkba, már revolvert szegzett nekünk. Az idősebb sovány beteges kinézésű ember szólalt meg és láthatólag nagyon ideges és izgatott volt. Sza-

Munkában a rendőrség és Siguranta.

A rendőrség és a Siguranta az este és az éj folyamán teljes apparátussal nyomozott az ügyben. Nagyszabású razzákat tartottak végigjárták a belvárosi kávéházakon és nyilvános helyiségeken kívül az összes külvárosi lebujskat és igen sok gyanus embert sikerült letartóztatni. A Str. Brațianu (Weltzer-utca) egyik nyilvános helyiségében a razzia alkalmával az egyik rendőrtiszt igazolásra szólította fel a jelenlevőket. Egy fiatalember, aki billiárdozott hirtelen lecsapta a dákót és ki akart szaladni. A rendőrtiszt megfogta és átadta az áitómű álló rendőrnek. De az kiszabadította magát a rendőr kezeiből és a főtér felé rohant. A rendőrküldő rohantak és sikerült a Minorita-templom előtt elfogni. A gyanus embert bekísérték. Az egyik külvárosi lebujsban két gyanus ember borozgatott. Igazolásra szólították fel őket. Az egyik igazolta magát, a másik egy névre szóló két személyazonossági igazolványt mutatott fel, amelyek közül az egyik azt igazolta, hogy az illető 26 éves, a másik pedig 32 évesnek jelölte. A gyanus embert letartóztatták. A külváros egyik utcáján egy gyanus külsejű ember, amikor meglátta a razziat, rohanni kezdett. A rendőrök utána mentek és sikerült egy kapumélyedésben elfogni. Letartóztatták. Ezenkívül körülbelül még 30 gyanus egyént fogtak el a rendőrség és a Siguranta detektívjei. A nyomozás kiderítette, hogy tegnap este a Radnai-uti sorompóhoz egy gyanus auto közelített. Amikor a bent ülők látták, hogy a sorompó le van engedve, az autót, miközben megakadályozhatták volna, visszafordították és visszarobogtak a városba. A rendőrség a legszűrebb körű nyomozást indította meg, hogy kiderítse, hogy kik ültek az autóban

kadozott hangon ránk szólta, hogy azonnal menjünk át a másik szobába. — Kénytelenek voltunk átmenni. Ezután ötünket összefogtak és bezártak bennünket az előszobából nyíló kamarába. A rablók a 42.000 lelen kívül még 422.000 lel vittek el a cég főpénztárából.

(Gyanus emberek délelőtt.)

Kiderült, hogy tegnap délelőtt 10 óra tájban három ember fenn járt a Kornis cég irodája előtt lévő lépcsőházban és onnan nézgetett be az üvegeitön. A házmeister, akinek éppen ott volt dolga, megkérdezte az egyikőt, hogy mit akarnak.

— Most már semmit, felelték rá. Az a fő, hogy tudjuk, hogy néz ki a Kornis Testvérek cég irodája.

Nincs kizárva, hogy ezek ösz szekítették voltak a rablókkal. Ugyancsak délelőtt egy gyanus külsejű ember jött be az irodába egyenesen Kornis Ödönhöz ment és adományért könyörgött. Azt mondotta, hogy Oroszországban, mint fogoly öt évet töltött. Kornis Ödönnek már akkor gyanus volt az ember, mert vizsgálódó szemekkel nézett szét az irodában. A hivatalnokok közül egyik sem emlékszik, hogy valaha látta volna a rablókat.

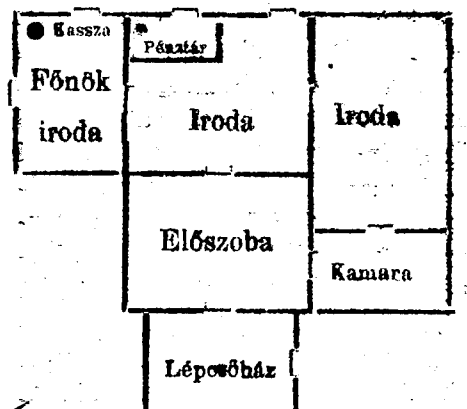
Gritta rendőrprefektus nyilatkozata.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Gritta Ovidiu rendőrprefektust, aki a következőket jelentette ki:

— Nagy reménység van arra, hogy a tettesek rövid időn belül kézrekerülnek. Egészen bizonyos hogy a rablást a helyzettel teljesen ismerős egyének követték el. Tekintettel arra, hogy minden in tézkedést megtettem, hogy a városból gyanus egyének ne távozzanak el, valószínű, hogy a rablás tettesei jelenleg is Aradon tartózkodnak. De a biztonság okáért körtávirat ment az ország minden nagyobb városába pontos személyleírással és így valószínű hogy sikerül a rablók elől minden egérutat elvágni.

A Kornis-iroda.

Alább közöljük a Kornis Testvérek cég a Str. Moise Nicodara (Petőfi-utca) és Str. Colocel Piri (Vörösmarty-utca) sarkán levő irodahelyiségének tervrajzát:

A rablók a lépcsőházon keresztül behatoltak az előszobába. Innen az irodába mentek mind az öten. Közülük kettő a főnöki irodába ment, kettő pedig a jobboldali irodahelyiségbe. A főnöki irodában a kassza és az ablak között áll az íróasztal. Előtte

egy ovális asztal és az ablaktól baloldalra egy másik asztal két székekkel. Az első irodahelyiségben a pénztár bekerített helyen van. A fekete pont a kasszát jelzi. A pénztár elkerített helyén nyílás van szemben az előszobába nyíló ajtóval, amelynél az egyik rabló a pénzt elvette. Másik két rabló a jobboldali irodából az első irodába kényszerítette a hivatalnokokat s azután az egyik az első irodából kihozta az előszobába és bezárta őket a kamarába. A rablás elkövetése után menekülés közben a lövés a lépcsőházban történt. A rablók az első irodába behozott hivatalnokokat sorba teütették a jobboldali irodába elválasztó fal mellé.

Százezer lei jutalom

A Kornis Testvérek cég 100 ezer lejt tűzött ki annak, aki a rablókat elfogja, vagy a rendőrséget nyomra vezet. Egyesek szerint a rablókat a Könyök-utcánál auto várta és arra a rablás elkövetése után felültek és elrobogtak az ujaradi hidon Timisoara felé. Mások viszont öt embert láttak sétálni a park felé, ahol eltűntek. Ma a késő esti órákban a Radnai-utj sorompójánál egy auto robogott át. Az ott posztoló rendőr megállítaná akarta, de a gyorsan robogó auto feljött a Radnai-uton és eltűnt. A rendőrség nyomozást indított, hogy kiderítse, hova tűnt az auto.

HIREK.

Felkérjük azon t. vidéki előfizetőinket, akik lapelőfizetési hátralékukat még nem egyenlítették ki, avagy előfizetésük lejárt és azt nem újították meg, sziveskedjenek az összeget haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala címére beküldeni, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk lapunk küldését beszüntetni.

Anglia és Írország meg egyeztek. London. A Reuter-ügynökség jelenti: Tegnap létrejött a meggyezés Anglia és Írország között. Az angol parlamentet ratifikálásra rövidesen összehívják.

Horthy leánya — menyasszony. Budapest. Nagybányai Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának és nejének, jószáshelyi Purgly Magdának leányát Paulettet december 5-én eljegyezte fái Fáy László tartalékos huszárfőhadnagy földbirtokos, néhai fái Fáy Béla földbirtokosnak és nejének, néhai ebecki Blaskeovits Máriaéknak fia.

Elítélték a telefonos kisasszony gyilkosát. Budapest. Schreiter Róbert vasestergályost, aki a Hamburg-szállóban meggyilkolta menyasszonyát, Rusznyák Anna telefonos-hölgyet, a statáriális bíróság 15 évi fegyházra ítélte.

Halál az utcán. Hónágy János vasgongyárt munkás ma délelőtt a vagongyárban rosszul lett. Lassan vánszorogva ségal lakására akart menni, de mielőtt hazaért volna, az utcán összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat szívszélhűdést állapított meg. Hazaszállították lakására.

Fegyvert kapnak a bankok pénztárosai.

(Gritta Ovidiu rendőrprefektus intézkedése.)

A tegnapi Kornis-féle betörésből kifolyólag az aradi pénztárvezetők vezetői ma értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték a teendő biztonsági intézkedéseket. A bankok vezetőinek értekezlete arra az elhatározásra jutott, hogy a leghatásosabb véderintézkedés az lenne, ha a takarékpénztárak pénztári tisztviselőit fegyverrel látják el. A pénztárvezetők vezetői Fejér Gábornak az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatójának és Moldován Jánosnak az Aradana vezérigazgatójának vezetésével

ma felkeresték Gritta Ovidiu rendőrprefektust és arra kérték, engedje meg, hogy a bankok pénztárosai a hivatalban fegyvert viselheszenek. Gritta Ovidiu rendőrprefektus készséggel teljesítette a küldött kérelmét és a legnagyobb előékenységgel gondoskodott arról is, hogy maga a rendőrség lásssa el a szükséges fegyverekkel a bankpénztárosokat. Holnaptól kezdve tehát a pénztárvezetők pénztári tisztviselői fegyverrel tartanak szolgálatot hivatalukban.

Az Aradi Hajó-Fegyver december hó 17-én este 10 órákor a „Fehér Kereszt” nagytermében műsoros táncestélyt rendez.

Öngyilkos gazda. Seprenson Czárán Géza birtokán az egyik ökrisztállóban felakasztva, holttal találták az 54 éves Török János gazdát. Azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, amely gyanusnak találta, hogy a gazda süvege a létra és az öngyilkos között szépen fel volt akasztva olyan helyre, ahova nem valószínű, hogy azt az öngyilkos helyezte. A csendőrség jelentést tett az aradi ügyészségnek az esetről, ahonnan tegnap dr. Bauer Felix ügyész, Sommer Nándor vizsgálóbíró és dr. Bradean Atanaz megyei főorvos szállottak ki a helyszínre. A vizsgálat megállapította, hogy a halált a fulladás okozta és így öngyilkosság okozta halálát.

Felhívás az új vállalatokhoz. A pénzügyigazgatóság felhívja mindazon vállalatokat, részvénytársaságokat, közkereseti társaságokat, cégeket, amelyek a román imperium átvétele óta vagy azt közvetlen megelőző időben alakultak, részvényeket bocsájtottak ki, illetve tőkét emeltek és e műveleteik után a megfelelő illetékeket még nem rótták le, hogy a pénzügyi palota földszint 18. sz. helyiségében haladéktalanul saját érdekében jelentkezzenek.

Az orvosok figyelme. Ma, szombaton, december hó 10-én lesz délután 6 órákor a bábaképző intézetben az orvosszövetség aradi fiókljának tudományos ülése. Tárgysorozat: Dr. Löwinger Miksa értekezlete a tbc.-ről. Dr. Moldován Jenő és Dr. Vicás Dávid több beteg mutató be. Szabad bemenet az összes orvosok részére.

Eltűnt amerikai visszavándorló. Ma délelőtt jelentést tettek az aradi államrendőrségnek, hogy Márkus György selensi (szőlősi) lakos, aki nemrég jött haza Amerikából, egy héttel ezelőtt eltűnt és azóta nyoma veszett. Márkus családtagjai nagyon aggódnak az eltűnt miatt, mert nagymennyiségű pénz volt nála.

Elmebajos a gyullogató milliomas. Megírta az Aradi Közlöny, hogy Lengyel István gyoroki dúsgazdag malomtulajdonos felgyújtotta malmát azért, hogy ezzel álljon boszút fián és annak családján, akikkel rossz viszonyban élt. A gyullogató malomtulajdonost a csendőrség letartóztatta és beszállította az aradi ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró elrendelte Lengyel elmebeli ál-

lapotának megvizsgálását. A megfigyelésről dr. Bradean Atanas megyei főorvos ma terjesztette be jelentését, amelyben felsorolja azokat a körülményeket, melyek igazolják, hogy a 80 éves Lengyel előrehaladt agkori elmeegyeségben szenved. Azt véleményezte, hogy szállítsák be a kózkórház elmeosztályára.

Dr. Avarffy Elek — kormánybiztos. Budapest. A hivatalos lap közli, hogy a kormányzó az aradi származású Avarffy Elek dr. nemzetgyűlési képviselőt volt népjóléti miniszteri osztálytanácsost az anya- és csecsemővédelem országos kormánybiztosává nevezte ki. Ezzel a kinevezéssel az egyik kormánybiztosi állást orvos fogja betölteni, akiknek hivatala lesz az anya- és gyermekvédelem széles munkakörében az orvosi irányítást gyakorolni.

A kormány javítsa a fizetést. Dr. Angel István polgármester ma délelőtt ki-jelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a repatriáló és lakshivatal tisztviselőinek fizetésrendezése nem tartozik a város vezetőségének hatáskörébe. A tisztviselők tudniillik kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, hogy ők is hasonlóan a városi tisztviselőkhöz, fizetés-melésben részesüljenek. A lakás- és repatriáló-hivatal tisztviselőit a kormány nevezte ki és állapította meg fizetésüket s így fizetésrendezésük a kormány hatáskörébe tartozik.

Keddén lesz a népszavazás. Páris. A Havas-ügynökség jelenti: A nagykövetek értekezlete elhatározta, hogy a soproni népszavazás legkésőbb december 13-án tartandó meg. A szövetségközi csapatok elindultak és ma Sopronba érkeztek.

Büntetés az adót nem fizetőkre. Az aradi pénzügyigazgatóság ma felterjesztette a cluj pénzügyi reszorthoz mindazon autótulajdonosok névsorát, akik nem jelentkeztek a fényüzési adójuk lerovása miatt. Ugyancsak elkészítette a pénzügyigazgatóság a kimutatást azokról az ügynökökről is, akik dacára az ismételt felhívásnak, nem fizették be az egy százalékos forgalmi adójukat. A cluj pénzügyi reszort súlyos büntetéseket fog kiszabni az adózási törvényt megszegő felek ellen.

Kövelelések az osztrák postatakarék ellen. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az aradi postafőnökségen megkezdődött a magyar postatakarék belételeinek bejelentése. Bulzán Avram postafőnök ma pótlólag közli, hogy nemcsak a magyar postatakarék ellen irányuló köveleléseket hanem az osztrák postatakarék elleni köveleléseket is, azonkívül az Amerikából a postatakarék útján átutalt pénzeket is nyilvántartásba veszik. Az üggyelzés december 15-én 5 óráig tart.

Meggyilkolták a török parlament volt elnökét. Róma. Szaid Ali pasa volt nagyvezér, a török parlament egykori elnökét agyonlőtték. Amikor késő este a villájához hajlatott, egy eddig ismeretlen egyén közelférközött hozzá és rálőtt. Azt sejtik, hogy egy örmény volt a tettes. Üldözésére indulak, de a me-renylőnek még idejében sikerült elmenekülni.

A budapesti nyomdászok husz milliója. Budapest. A rendőrség tegnap a Typographia című nyomdász szaklap helyiségeiben házkutatást tartott és lefoglalta az iratokat, könyveket és a levelezést. Ezután házkutatást tartott a szerkesztő-bizottság el-kasztással gyanúsított tagjainál. A nyomdász-szakszervezet huszmillióját keresik, amelyet a svájci szakszervezeti központ kezelt úgy, hogy a husz millió svájci frankból most több milliárd magyar korona lett.

Halott az országuton. Borzalmas gyilkosságot jelentett ma délután a nadlaci csendőrség az aradi ügyészségnek. A Pecica és Nadlac közötti országuton a járókelők egy vérbefagyott holttestet találtak. Mindez ideig nem sikerült megállapítani a hulla személyazonosságát. Az ügyészség elrendelte a boncolást. A csendőrség megindította a nyomozást.

Tornászal. Ma este tartja az aradi Tornaegylet fél 9 órai kezdettel műsoros táncestélyt a Fehér Kereszt nagytermében. — Azon tagokat, kik a kézbesítés nehézségei folytán nem kapták meg meghívóikat, ezton hívja meg a rendezőség.

Ligánál (Ortutay-palota) gesztenye kilója 7 lei. Vasutasoknak és köztisztviselőknek kedvezmény.

A bélyegek becsesrelése. Tudomására hozatik a közönségnek, hogy a régi bélyegeknak a becsesrelése végett kérvényekkel direkt a bucarestii bélyeggyár igazgatóságához legkésőbb 1922. január 1-ig forduljanak, mivel a később beajuttott kérvényeket nem fogják figyelembe venni. A becsesreléshez a kisserelendő bélyegekről részletes kimutatás is osztolandó a bélyegek számának és értékének kitüntetésével — és úgy küldendő el.

Megtérül-e Kornisék kára?

(Jogi vita a biztosításról)

Ugyszólván az egész város csak a Kornis-féle rablásról beszél. Érdekes vád indult meg az aradi jogászörökben, vajjon megtérül-e Kornisék kára biztosítás révén? Amennyiben a Kornis Testvérek-cég iroda-biztosítása csak betörés esetére szól, abban az esetben egyesek véleménye szerint a biztosító intézet megtagadhatja a biztosítási összeg kifizetését azzal az indokolással, hogy a Kornis-irodában nem betörés, hanem rablás történt. Amennyiben nem kerülének meg a tettesek s az ügy bíróság elé kerülne, itt kell eldönteni, hogy rablás esetén ki kell-e fizetnie a biztosító társaságnak a betörés esetére szóló biztosítást. Kedvező döntés esetén legnagyobb részt megtérülne Kornis Testvérek kára.

Az új lakbértörvény

(Antonescu miniszter szerint az új törvény előnyöket hoz a lakóknak.)

A Dimineata írja: Egyes lapok az új lakbértörvényre és különösen a lakbéreknek hatszoros, nyolcszoros, sőt tizszeres emelésével kapcsolatban megjelent riasszó hírei kapcsán, felkerestük Antonescu igazságügyminisztert, aki a következő felvilágosítást adta:

— Egy szó sem igaz abból, amit beszélnek, az eddig elterjedt verzók koholmányok. Személyesen dolgozom az új lakbér törvényen, melyet rövidesen a parlament elé terjesztek. Egyet azonban mondhatok, hogy szó sem lehet olyan szigorú rendelkezésekről, mint amiket egyes lapok írtak. Elenkezőleg az új törvény lényeges enyhítéseket és előnyöket statuál a bérlők javára. Céлом, hogy a törvény rendelkezései mindenkit kielégítsenek.

A nyilatkozat bizonyára megnyugtató hatást fog kelteni a lakók körében, akik nagyon súlyosan érzik, hogy a háziurak igen alaposan kísérleteznek a legszedibb esetekkel. Remélhető, hogy a miniszter kijelentése le fogja hűteni a stájeroló kedvét.

Még mindig a Szépasszony Naplója.

(Vád alá helyezték a kiadót.)

Az aradi törvényszék vádta-ncsa ma délelőtt tartott ülésén foglalkozott a Szépasszony naplója ügyével. Maár Sándor kefégyáros felesége tudvalevőleg rágal- mazás miatt beperelte Kócsy Jenő hírlapírót, a sok port felvert napló felelős kiadóját, mert állítása szerint ő is szerepel a Szépasszony naplójában. A vádta-ncs ma tartott tárgyalásán jogosnak látta Maárné feltevését és valószínűnek találta, hogy tényleg Maárné a kérdéses szereplő a könyvben és ezért elrendelte Kócsy Jenő vád alá helyezését. Kócsy még ugyan-csak ma délelőtt terjedelmes fe- lebbezést intézett a timisoarai tá- b- l- k- hoz, amelyben kéri, hogy változ- tassa meg az aradi vádta-ncs dön- tését, mert Maárné feltevése egy- szerűen nevetséges. A Szépass- szony naplója senkit nem rágal- mazott meg. A könyvet nem ő írta, hanem csak a kiadásáért fe- lelős, mint a Nóra könyvtár kiadó- tulajdonosa. A könyv szerzőjét egyelőre nem nevezheti meg, de az nyilvánvaló és mindenki tud- hatja, hogy a Szépasszony naplója csak mint könyv jöhet elbírálás alá és az nem is aradi vonatkozású. A mai világban már nem lehet ugyanazzal a mértékkel mérni az irodalmat, mint régen. — írja Kócsy beadványában — példa erre leginkább a berlini híres Reigen- per, amely szintén az összes sze- replők felmentésével végződött.

Kócsy beadványában megemlítet- te, hogy Maár Sándornak tudva levőleg gyenge idegzete van és így feljelentésének komolyságánál ezt is tekintetbe kell venni. A tör- vényszék a felebbezést továbbítja a timisoarai ítélőtáblához, amely végső fórumként határoz afelett, hogy bílper tárgyat képezi-e a Szépasszony Naplója.

LEGUJABB.

A világ legnagyobb hadserege.

BÉCS. Neue Freie Peréssének jelentik Prágából: A képviselőház gazdasági bizottsága 50 millió katonai hitelt szavazott meg a kormánynak. A Prager Tageblatt megemlíti, hogy a világ aránylag legnagyobb hadseregét Csehország tartja fenn.

Kiadják Andrássyékát.

BUDAPEST. A nemzetgyűlésen ma délelőtt Andrássyék mentelmi ügyét tárgyalták. Rassay Károly követelte az iratok ismertetését. Bottlik alelnök válaszában kijelentette, hogy a főügyészség eredetiben megküldötte a nemzetgyűlésnek az iratokat, amelyeket a Ház minden tagja már ismer. A közismert indokolás azzal végződik, hogy Andrássy az ex- király nevezte ki Rakovszkyval együtt, aki az exkirály megjelenését előkészítette. Gróf Sigray volt az, aki a katonákat az ex- királyra való felesketésre rávette. Beniczky Ödön, aki mint belügy miniszter szerepelt, a budapesti szervezkedést irányította. Valamennyit lázadásos vádolja a fő- ügyész. A nemzetgyűlés rövid vita után megállapította, hogy az említett politikusokkal szemben zaklatás esete nem forog fenn, ezért a bíróságoknak kiadhatók. A nemzetgyűlés ülésén meglehetősen izgalmas volt sürri közbeszólásokkal.

A politikai cseretoglyok.

BUDAPEST. A román-magyar poli- tikai fogolycsere első csoportja csi- törtökön este érkezett meg Budapestre. Az ünnepélyes fogadtatás a pályaudva- ron történt. A székely főiskolai hallga- tók elénekelték a magyar Hymnuszt. Csanády György üdvözlő beszéde után Tubán Tibor, a délvidéki otthon igazga- tója testvéri szeretetről biztosította az érkezőket, akiknek nevében dr. Mar- ton Albert válaszolt a következőket mondotta: Mi mindig magyarok marad- tunk. Az önzérteles magyar büszkeséget mindvégig megtartottuk. Itthon Magyar- ország javára dolgozni akarunk.

A Scherhag-üzlet ügye.

(Mikor kötötték a szerződést?)

Ma délután az aradi törvény- szék lakásbérleti bírósága Kovács József táblabíró elnöke alatt a volt Scherhag féle üzlethelyiség ügyét tárgyalta. A fellebbezési bíróság úgy határozott, hogy a mennyiben a Léway és Hoffmann cég ez év szeptember elseje előtt kötötte meg a Neuman Testvérek tulajdonos megbízottjával a bér- leti szerződést, úgy a helyiség a cég tulajdonosa marad. Ha azonban a szerződés megkötése szeptem- ber elseje után történt, a helyisé- get Heppes Sándor, az aradi me- netjegy iroda tulajdonosa kapja meg. Ennek hebizonyítására a bíróság elrendelte, hogy a mához

egy hétre tartandó tárgyaláson mutassa be a Léway és Hoffmann cég a ház tulajdonosával kötött bérleti szerződést.

OOOOOOOOOOOO

A szocializmus nem valósítható meg.

(Adler Frigyes beszéde.)

Bécs, A bécsi kerületi munkás- tanács tegnap este ülést tartott a politikai helyzet megvitatására. Adler Frigyes beszédében kijelen- tette, hogy a minapi tüntetés in- tőjel volt az uralmon levők részé- re és hatott is rájuk, de a tünte- tés folytatása semmi eredménnyel nem járhat. Ha ma tüntetések folytatásáról beszélnek, akkor an- nak konzekvenciáit is le kellene vonni és át kellene venni az ural- mat. Ez azonban a legsúlyosabb politikai hiba volna, ha a szocial- isták ma átvennék a hatalmat, hogy a polgárságnak segítsenek kikaparni a sült gesztenyét. Meg kell nyíltan mondanunk a prole- tariatusnak, hogy az, ami most tényleg a kényszerhelyzetben ja- vulást idézhetne elő és amit mind- nyájan tényleg akarunk, a szocial- izmus, Európa jelenlegi helyzeté- ben meg nem valósítható.

Az elmaradt Hegedüs-esték.

Felhívás Aradváros közönségéhez.

Hegedüs Gyula vendégszereplésének betiltása következtében az aradvárosi magyar színészet a legsúlyosabb anyagi helyzetbe jutott. Az előadások elővételben elért bevételeit a színház igazga- tósága égetően sürgős fizetési kötelezettségeire, a személyzet december hó 1-én esedékessé vált fizetésére használta fel s ma, amik- kor az előtt a helyzet előtt áll, hogy vissza kell fizetnie az elma- radt előadások jegydíjait, a szin- ház pénztára képtelen az első per- cekben elegendő tenni e kötelezett- ségének. Ezért volt kénytelen a színház igazgatósága a köz- zönséget arról értesíteni, hogy az elmaradt Hegedüs-esték jegyeinek árát hétfőtől, december 12-től váltja vissza a színházi pénztár. E halasztást abban a fel- tevésben vett igénybe az igaz- gatóság, hogy a közbeeső napok bevételei némi segítséget nyujta- nak a pénztárnak kötelességei teljesítésére. A színházi bevéte- lek azonban a szükségyszerűleg összeállított műsoron igen gyön- gék s újabb csapásul a szombat délutáni ifjusági előadásnak is el kell maradnia a 16 évem aluli gyer- mekek színházba való járás eltil- tása következtében. Kötelessé- giünknek tartjuk épp ezért kéro szavunkkal fordulni azokhoz, akik az elmaradt Hegedüs-esték jegyei- nek birtokában vannak s akiknek anyagi helyzete a magyar színé- szetért való áldozathozatalt meg- engedni, hogy támogassák ez ösz- szegékekkel a színházat, mely igye- kení fog ezt a nagyfelküszéget fo- kozott becsületes munkával viszo- nozni. Azoktól, akik a visszatér- itésre igényt tartanak azoktól csupán azt kérjük, hogy legyenek szívesek elfogadni a színház igaz- gatósága által felajánlandó azokat a visszafizetési módokat, a

melyekről bővebb felvilágosítást a nagyközönségnek a színház jegypénztára nyújt. Arad, 1921. december 8. Az Aradi Színügy- gyámoltó Egyesület.

OOOOOOOOOOOO

Budapesten

megszűnnek a büffék és a barok.

BUDAPEST. A kereskedelem- ügyi miniszter legutóbbi rendelete adott ki, mely szerint a sörházak, söntések, sörmérések és borméré- sek kötelesek december 15. korcs- mai iparigazolványt szerezni. Így tehát mindezen üzemek korcsmák- ká fognak átalakulni. Ugyancsak ez a rendelet intézkedik a büffék- ről is. Ennek értelmében a büffé- szó mellé kénytelen a tulajdonos ezentúl a vendéglő-szót is hozzá- fűzni. Akinek pedig nincsen ven- déglői igazolványa, azt arra köte- lezik, hogy a büffé-szót a cég cí- méből törölje. A rendeletnek a leg- érdekesebb része az, amelyik a barokról intézkedik. A „bar” elne- vezést többé sem kávéház, sem vendéglő, sem más üzlet fel nem veheti. Ezzel azután a budapesti barok halálos ítéletét mondotta ki a kereskedelemügyi miniszter.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutapiac: Dollár 145, francia frank 12,5, márka 78, sokol 1,55, dinár 1,85, magyar korona 20, osztrák korona 2, budapesti ki- fizetés 5,40, bécsi kifizetés 47.

Zürichi nyitás: Berlin 260, New- york 519, Milano 2265, Prága 580, Budapest 62,5, Zágráb 200, Bucu- resti hiányzik, Varsó 15, Bécs 15, lebélyegzett osztrák korona 9.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 3900, dollár 770, márka 406, osz- trák korona 13,25, rubel 80, leu 588, sokol 903, dinár 1125, lengyel márka 23.

Zürichi zárlat: Berlin 270, Hol- land 186 és fél, Newyork 518, Mi- lano 2280, Páris 4000, Prága 580, Budapest 65, Zágráb 200, Buka- rest hiányzik, Varsó 15, Bécs 16, osztrák bélyegzett 10.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 2890, dollár 759, márka 413, osz- trák korona 13, rubel 45, leu 575, sokol 903, dinár 1080

= Vámmentesen lehet bort exportál- ni. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkama- ra hosszabb idő óta folytat a bor kivitelének megkönnyítése végett. Ta- valy sikerült a bor kivíteli vámját 110 banira leszállítatnia mivel azonban egyéb nehézségek is támadtak, a Kamara újabb felterjesztésében azt kérte a kam- anytól és a vámigazgatóságtól, hogy teljesen törüljék el a bor kivíteli vámját és szabad legyen hordóban akadálytala- nul kivinni. A földművelésügyi miniszte- rium ma értesítette a kamarát hogy ké- relmét teljes egészében méltányolták, eltörölték a bor kivíteli vámját és ez- után szabad lesz a bort hordóban ki- szállítani az országból anélkül, hogy a hordó után vámbiztosítékot kellene fi- zetni. Ez az örvendetes intézkedés bi- zonyára nagyban fogja emelni a bor ex- portját.

Hegedük harca a sötétben.

(Furcsa verseny a párisi Conservatoireban.)

Érdekes és szokatlan versenyt rendezett a napokban a párisi „Le Monde Musical” című francia zenekör. A verseny elakarta dönteni a régi kérdést, hogy melyik a jobb hegedű? A régi mesterhegedű-e, vagy az új modern nem egyszeri és nemcsak a szakembereket, művészeket, zenészeket izgatja, hanem a nagyközönség tekintélyes részét is, sőt talán még azokat is, akik előtt — ha muzskiát hallanak — teljesen mind egy, vajjon Stradivarius mester pár száz éves hegedűje szól-e, vagy pedig valamelyik ma is élő hegedűkészítő alkotásának a hangja keres utat a szívéhez. Az eldöntetlen, de különösen az utóbbi években nálunk is erősen vitatott kérdésben a párisiak egészen stílusosan úgy akartak itélkezni, hogy teljesen a fülekre bízta a döntést, még pedig olyformán, hogy a versenyre beküldött hegedűkön a párisi híres öreg Conservatoire teljesen elsötétített hangversenytermében játszották az erre felkért művészeket. Alfred Brun, a konzervatórium jeles professzora, a verseny vezetője, ötvenkétszer oltatta és gyújtotta föl a csillárokat, míg azután a szavazatok alapján éjjel után egy órákor hat új hegedűt választottak ki, hogy ezek hangját összemérjék a hat tizenhetedik századbeli cremonai és más régi mesterhegedűvel.

A nemes verseny eredménye az lett, hogy az amatőr-publikum két 1921-ben készült hegedűt ítélte a legjobb hangúnak. Az egyik Aubray, a másik Le Lyonnak mesterműve. A hivatásos zenész-publikum azonban első helyen Stradivarius mester egyik hegedűjét, másodikokon Le Lyonals és harmadikon Guadanini egy-egy remekművét ítélte legjobbnak. Végül aztán ezt az eredményt is megrostálták és így alakult ki a végső eredmény. Első lett Falise brüsszeli hegedűkészítő új hegedűje. Második egy Stradivarius-hegedű, harmadik egy Guadanini-hegedű, negyedik helyre került Le Lyonals nantes-i mester egy új hegedűje és végül ötödik helyen egy canadai szintén új hegedű vitte el a pálmát. A verseny után egy francia újságtörő megkérdezte Alfred Brun hegedűművészt, hogy neki mi a véleménye a versenyről és egyáltalán arról a kérdéssel, amely a verseny hátszál szolgált. A kintinó francia igen ötletesen válaszolt:

— A legjobb modern hegedűnek nincs olyan vonzóereje a művészre, mint egy Stradivariusnak, Guarnerinának, vagy Amatinak, akármilyen sikerrel jár is a maihoz hasonló verseny. Kreutzernek például volt egy Stradivarius, amelynek valamikor 34.000 frank volt az ára és most nemrég ugyanaz a hegedű Amerikában 260.000

frankért kelt el... Általában a hegedű értéke, — nem úgy, mint más hangszereké — idővel növekszik. Minél öregebb valamely hegedű, — ha még hozzá jó is — annál drágább. Az új és legújabb mesterek hegedűi kétségkívül szintén jók és értékesek, de hogy megítélhessék értéküket és így jóságukat, várni kell még. Körülbelül egy-két — évszázadig.

oooooooooooooooo

Uj expedíció a világ legmagasabb hegyére.

LONDON. A londoni földrajzi társaság egyik legutóbbi ülésén Sir Francis Younghusband bejelentette, hogy a legközelebbi Mount Everest-expedíció 1922. május és június hónapokban lesz. A befejezett első expedíció kedvező eredményei azt bizonyítják, hogy ezek a hónapok a legalkalmasabbak a hegyezésre. Az új expedíció 1922. március 21-én indul el Darjilingből. Howard Bury ezredes, az első expedíció vezetője, nem vesz ugyan részt a vállalkozásban, az expedíció számos tagja azonban hasznosítani fogja a múltban szerzett tapasztalatait és azok a Himalája-külk, akik az első expedíció alatt a legnagyobb fáradtságok elviselésére is begyakorolták magukat, megigérték, hogy az újabb felfedező uton is részt vesznek. Az új expedíció csak a réginél a nyomán haladhat. Younghusband közlése szerint az expedíció két tagja eljutott egy olyan pontig, amely már csak hatezer lábnyi távolságra van a 29.140 lábnyi magasságban levő Mount Everest-csúcstól, ezek megállapították, hogy a hegycsúcs megmászása omé már nem ütközik legyőzhetetlen akadályokba. Az első expedíció 13.000 angol négyszög-mértföldnyi eddig ismeretlen területet kutatott fel és alapos fényképfelvételeket végzett. Egyik legérdekesebb eredménye az, hogy a tibeti hatóságok és lakók a legbarátságosabb magatartást tanúsították az expedícióval szemben. A már befejezett első expedíció költségei 5000 fontra rúgnak.

oooooooooooooooo

A morfinista tragédiája.

Pozsony. Nem mindennapi eset fordult elő a pozsonyi rendőrségen. A postaigazgatóság feljelentette csalásért egyik tisztviselőjét Faith István gyakornokot, aki állását hamis adatok bemondata alapján nyerte el. Faith felvétele alkalmával azt állította, hogy nyolc gimnáziumot végzett és érettségi bizonyítványa van, azonban kívül főiskolai képesítését is említette és mérnöknek titulálta magát. A valóság pedig az, hogy mindössze három polgárit végzett. A feljelentés látszólag egész egyszerűnek tűnt fel és csak akkor komplikálódott, mikor Faithot kihallgatták. A kihallgatás során kiderült ugyanis, hogy Faith nem em-

lékezik arra, mi történt a múltban. Nem tudja, hogy mit követett el. Sőt egyórás időközökre sem tud visszaemlékezni. Vallomása egy részében beismerte, hogy csak három polgárit végzett, rövid idő múlva újra azt állította, hogy képesített mérnök, iskoláit Brünben végezte, amit hiteles bizonyítványokkal igazolt. A rendőrségen eleinte azt hitték, hogy elmebeteg, de a rendőrorvosi vizsgálat után azonban kiderült, hogy a szerencsétlen Faithnak még tragikusabb a sorsa. A háborúban srápneltől fejsébet kapott. Rettenetes fájdalmak voltak, aminek csillapítására az orvosok kisebb adag morfiomot adtak neki. Ettől az időtől kezdve megszokta a morfiomot és pedig mindig nagyobb adagokban. Ma már naponta négyszer-ötször kénytelen használni. A morfiomot olyan mértékűen szedte, hogy teljesen szétromcsolta idegrendszerét, úgy, hogy ma már az emlékező tehetősége is megbénult. A rendőri kihallgatás után Faithot kórházba szállították, ahol első dolga volt morfiomot kérni.

oooooooooooooooo

Az „attasé ur”

(Egy sziigyártó szelhamosságai.)

Budapest. Lyr Hermann prágai születésű sziigyártómestert a budapesti cseh követségen alkalmazták a követség felállítására alkalmával. Lyr Hermann, aki a követségen Lyr Cirill néven szerepelt visszaélve állásával, mindazokat, akik keze ügyébe kerültek, becsapta azzal, hogy ő mint a cseh-szlovák követség tagja, futárszolgálatokat végez és könnyen tud idegen valutát külföldre csempészni. Száz és százezer korona értékű idegen valutát bíztak ilyen módon Lyrre, aki ellen utóbb nem mertek feljelentést tenni, mert törvényellenes dologról, valuta-csempészésről volt szó. Végül ez év júliusában egy fővárosi ügyvéd özvegye feljelentést tett a rendőrségen, hogy az „attasé ur” elvette 800.000 korona értékű idegen valutáját azzal az ígérettel, hogy külföldre viszi becserelés végett. Néhány nap múlva más feljelentés érkezett, elenne, végül viselt dolgai feltűntek a követségen is, ahol rájöttek arra, hogy Lyr üzletszerűen foglalkozik a vizumszerzéssel. Amikor kérelmének teljesítését kollégáik megtagadták, Lyr egyszerűen ellopta a követség bélyegzőit és odahaza maga gyártotta nagy tömegben a vizumokat. A szükséges aláírásokat is ő hamisította az utlevélen. Amikor a követség ezt megtudta, Lyr elbocsátotta állásából, ő azonban továbbra is a követség tagjának adta ki magát. Nagyuri életmódott folytatott, hónapokon keresztül, amíg a rendőrség le nem tartóztatta. A budapesti büntető-törvényszék Lyr-t bűnösnek mondotta ki és tíz hónapi börtönbüntetésre ítélte.

A pesti utca.

(Működnek az utcai árusok. — Kevés a koldus.)

Budapest. Dél van. Az egyetemi templom harangja egy párat kondul még, s azután elhallgat és végső ütéseire még forgalmasabb képet ölt a pesti utca. A hivatalok, kereskedések, műhelyek és iskolák kapui valósággal öntik magukból a népet s a villamosok, bár egy-két pótkocsival vannak valamennyien felszerelve, alig bírják magukba fogadni az embereket. A villamosokról lévén szó, szükségesnek tartom megemlíteni, hogy nem igaz egyes erdélyi lapok azon állítása, hogy az emberek a lépcsőkön szőlőfürtök módjára csúngenek. Ha a lépcsőn csak egy ember próbál utazni, a rendőr azonnal leszállítja, felírja és másnap már 200 korona erejéig marasztalja el az illetékes hatóság azt, aki az idevonatkozó tilalmat megszegte. A rend tehát a legteljesebb s az, ami az emberre disszociánsan hat, csupán az a fülsértő láрма, mit a meggyökerekedett forgalom von maga után. A villamosok talán egyik városban sem csilingelnek annyit, mint Budapesten s ha hozzáképzeli még az autótülköléseket, a kocsik robogását és az utcai árusok kiabálását, fogalmat alkothatunk magunknak arról a hatalmas koncentrációról, mi minden délből ott terjeng a forgalmasabb utcák fölött. Utcai árusok? — Kérdi csodálkozva az olvasó. — Igen, mostanában ilyenek is vannak Pesten s most már nem csak a rikkancsok kínálják éles hangon újságjaikat, hanem fiatal urak és férfiak adják nagy hangon tudtukra a járóelőknek, hogy náluk két koronáért a legújabb daloskönyv, ceruza védővel, továbbá több koronáért csokoládé, cipőfüző és megymás kapható. A zugsigaretta-árusok már spórolnak a hanggal s óvatosan, szinte sugva kínálják portékájukat. — Koldust aránylag nagyon keveset lehet látni s aki szembeötlő itt-ott, az is illedelmes. Nem kér, — mert ezt tiltja a józanság és a büszkeség, de ha adnak, illedelmesen megköszöni. Olyan koldust, aki nem lenne szemmel láthatólag nyomorék, egyáltalán nem lehet látni. Az utca-sarkokon ödögő koldusok valamennyien vagy teljesen vakok, vagy százszázalékos nyomorékok. Körülbelül így fest nagy vonásokban a pesti utca képe, de ha megállunk egy lámpaoszlop mellett s a járóelőket figyelmesen szemügyre vesszük, még egy érdekes momentumnak leszünk tanúi. Annak, hogy Pesten feltűnő sok ember jár karonfogva. Ugy látszik, hogy a fiatalok már az eljegyzés előtt is külsőleg akarják demonstrálni szíveik egybekapcsoltságát s talán az az oka annak, hogy a tejszerű száju síhederek már karonfogott állapotban teszik a szépet a még náluk is fiatalabb leányzóknak. De azért nem kell semmi rosszat gondolni róluk. Utóvégre is a divat divat, — igaz, hogy jelen esetben csak addig az, amíg szembe nem jön a fiatal szerelmesekkel a mama, papa, vagy pláne a tanár ur. — Mert akkor divat ide, divat oda, bizony szétrebbennek. De azért másnap már megint karonfogva suhannak végig a kedves, a mindvégig újat nyújtó pesti utcán.

Kötött kabát, garnitúra, harisnya, kesztyű legnagyobb választékban, legolcsóbb árakban 11065 **Bársonynál** Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.) 17.

Tragikus művészházasság

(A feleség agyonlőtte férjét.)

BORDEAUX. A Grand Theatre egyik igazgatóját Louis Mazelin, akit Perron színházi néven ismernek, felesége két revolverlövéllyel megölte. Mazelin asszony, aki nővére a híres operaénekesnőnek, Demou Geot asszonynak, a párisi konzervatóriumot végezte és amikor vizsgázott, a párisi Opera Comique díját nyerte el. Azután vendégkörútra indult a franciaországi vidéki színházakba és egy ilyen turnéján ismerkedett meg Mazelinnal, aki akkor az egyik vidéki színháznál rendező volt. Perron — alias Mazelin, — megvált rendezői állásától és 1919-ben átvette a bordeauxi Grand Theatre igazgatását. A színház igazgatójának az énekművésznővel kötött házasságából két gyermeke származott. A házasság azonban nem volt boldog, mert Perron egy Guy nevű hölgyvel folytatott viszonyt. Perron felesége több ízben kérte férjét, hogy vessen véget ennek a viszonyának. A kritikus napon ismét összeütközés volt a színház igazgatója és felesége között madame Guy miatt. A házaspár haragban vált el egymástól és így hagyta el otthonát. Az asszony egy revolvert szerzett, férje után ment és kétszer rálőtt. A lövések a nyakát és a szívért találták. A színház igazgató azonnal összeesett és meghalt. Perron asszonyt letartóztatták. Elmondta, hogy férjét Guy asszonnyal folytatott viszonya miatt lőtte agyon. Előzőleg azonban, mielőtt a férje ellen a merényletet elkövette volna, vetélytársnőjét is kereste akit épen akkor talált meg amikor a Notre Dame-templomból a mise végén kilépett. Rálőtt Guy asszonyra, de a lövés nem talált és vetélytársnőjének sikerült is idejében elmenekülnie. Perron 42 éves volt, a felesége nála 10 évvel fiatalabb.

Ötödik szertartás:

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felelős.

Ötödik szertartás:

Kereskedők figyelmébe!!!

Kiváló minőségű flaneling-ujdonások érkeztek 11418

Sternheim Marcel

cégehez, ARAD, strada Consistoriului (Batthyány-utca) 32 szám.

Wechsle & Steiner, WIEN,

férfi fehérneműgyár lerakata

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 70 banl.

Vastagabb betűvel 1 lel 50 banl.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 2 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lel 50 banl.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

SZAKÁCSNÓ jó bizonyítvánnyal azonnal felvételt. Cím a kiadóban. 5015

INEUI (BOROSJENŐI) vasúti kántinban egy jó családból való kiszolgáló leány keresetük teljes ellátással. Fizetés meg egyezés szerint. 4785

JÓL FŐZNI tudó nő lakodalmi, mulatsági főzést vállal. Cím Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 11259

GYERMEKTELEN házasternő aki kereti munkához ért azonnal felvételt Földes gyógyszertár. 11260

ADÓVALLOMÁSOK szakzerű kiállítás fordítások románra, németre, gépírási és calligrafikus munkát, kalkulációkat és számlák kontrollálását vállalom. Cím a kiadóban. 4774

MODERN lámpacernyők készítését olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 700

Vétel és eladás.

HASZNALT gyermekjátékok u. m.: kő- és faépítő kockák és kuglil eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. szám I. em. 5001

KERPSZTHUROS rövid zongora elsőrendű gyártmány teljesen új eladó. Megtekinthető délutánonként Bohus-palota kapu III. ajtó 16. 11335

ELADÓ valódi sealbizán kabát. Megtekinthető Joannovits szücsnél. 4786

KONYHABERENDEZÉS, felszerelés és egyéb bútor eladó. Bővebbet Kelet hírlapirodában. 11421

JÓKARBAN levő 8-as magánjáró gőzcséplő garnitúra eladó január 15-ig Bene András és Társainál Nagyiratoson. 4788

ÓCSKA REZET vesz Hendl, Strada Marasesti (Kossuth-utca) 47. 11260

GYÖNYÖRÜ Schunda-féle cimbalom olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 11259

HARMINCHETES magasszáru majdnem új filzés női cipő továbbá két matrac olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 11260

EBEDLŐ, HALÓSZOBA szalagarnitúra szőnyegek, csillárok, háztartási felszerelések eladók naponta 2-5-ig Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 18. földszint I. 4790

KARÁCSONYI AJANDEKOK óriási választékban legolcsóbban a Salon Artistique-ben (Fischer Elek-palota) 11045

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket szobrokat, szőnyeget porcelánokat antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsol telefon 333. szám. 11031

A KARÁCSONYI AJANDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalon! Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely izlées elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Ortutay-palotában. 11391

HASZNALT jobb bútorokat és utazóbundákat veszek. Schächter, Piata Plevnei 5. 4739

Ingtalan.

ELADÓ ingatlanok előjegyzését állandóan elfogadja Wallinger-iroda Földes-patika kapujával szemben. 11259

PURGLY LAJOSNÉ-UTCA 95-97. számu magánház szőlős kerttel jutányos árban eladó. Értekezni Purgly L.-utca 96. szám. 4764

Különfele.

SZARAZ raktárhelyiséget, esetleg pinchehelyiséget keres az Aradi Olajpar r.-t. Arad Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 22 Telefon 135. 11421

VASÁRNAP Budapestre és Bécsbe utazom. Üzleti és magánügyek pontos előkészítését vállalom Cím Kelet hírlapiroda. 11422

EZERJÓFÚ gyomorelixir, páratlan hatása szer gyomor és bél bántalmak étvágytalanság hányinger, felfuvaltság emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon. 10831

NE FELEJTSE EL a Szépművészeti Szalon címét Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29 Ortutay-palota, Bejárati a Str. Unirei (Fábián-utcában). 11401

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni, úgy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET” hírlapelárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.

HAÁSZ ügynöksége Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2.

MANDL, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

SZIRMAI adásvételi irodája Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14.

II. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános kereskedelmi iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

FRIEDMANN ingatlanforgalmi irodája utján Str. George Barbu (Rákóczi-utca) 1.

Egy nagy (10-es) páncél-kassa és egy nagy (10-es) pénzeszekrény (Wertheim-gyártmány)

eladó. 4778

Megtekinthetők az Aradi Polgári Takarékpénztár ujszentannai fiókjánál.

Előjegyzésben

levő kisebb-nagyobb birtokok, szőlők, bér-, magán-, gyáralapításra, gazdálkodásra alkalmas hazak olcsón eladók. Bővebbet:

Wallinger Irodában Földes-patika kapujával szemben. 11390

63—1921. végrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alutrot bírósági végrehajló az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjeui (kisje-női) kir. járásbírósnak 1920. évi 3388. számú végzése következtében Jubász Péter és Abrahám Erzsébet seprősi örök hagyók hagyatékát képező 149 darab juh és 30 darab bárány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ineu (borosjenői) kir. járásbírósnak 1921. évi 3336. számú végzése folytán Silingyán a község házában leendő megtartására 1921. évi december hó 17. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások le- és feltöltötték és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-tetik.

Kelt Ineu (Borosjenő) 1921. évi december hó 6-án. 4787

Ludovic Nagy
szecutor iud.

Szikvizgyártógép

teljes felszereléssel

eladó,

Bővebbet: 4789

Rác József

„Erzsébet” szikvizgyár Arad, str. Episcopul Radu (Magyar-utca) 4. 4789

Magyarország, Bécs, Csehslovákország és Németország felé

a közeli napokban néhány waggont indítok.

Aru küldeményeket meg átvesszek.

MAURITIUS Rubinstein néni

Minorita palota. 11421

A legszebb és legolcsóbb

nyomtatványokat

AZ

ARADI KÖZLÖNY

könyvnyomdája készíti.

Ha az „Aradi Közlöny”-ben hirdet, a siker biztos.